

STOFMISBRUG

Hver uge dør fem narkomaner i Danmark af deres misbrug

Danmark ligger stadig blandt de EU-lande, hvor flest narkomaner dør. Men færre unge eksperimenterer med hash og feststoffer.

LINE PRASZ OG FLEMMING CHRISTIANSEN

På trods af ti års intens kamp for at forhindre narkomaner i at dø af deres misbrug, ligger Danmark stadig i et kedeligt topfelt, når det gælder antallet af narkodødsfald i Europa målt i forhold til folketallet.

Det fremgår af EU's årlige rapport over narkosituationen i EU. Den placerer Danmark på en femteplads kun overgået af Storbritannien, Irland, Norge og Estland, som indtager førstepladsen.

Ifølge Sundhedsstyrelsens årsrapport, som offentliggøres samtidig med EU-rapporten, døde 273 danske stofmisbrugere

sidste år af narkorelaterede årsager – nogenlunde samme antal som året før, da det var 276. Antallet af danske narkorelaterede dødsfald har ligget stabilt højt siden midten af 1990'erne, kun afbrudt af et fald mellem 2005 og 2008.

Tallene viser, at Danmark behandler sine narkomaner som det rene afskum, mener misbrugseksperter og speciallæge i psykiatri Henrik Rindom.

»Når politikerne tænder en smøg i de dertil indrettede rygerum på Christiansborg, giver de efter for den samme mekanisme, som når narkomanen fixer sig i armen i en kælder på Vesterbro«, siger han.

»Alle reagerer fuldstændig ens, men vi drager ikke omsorg for vores narkomaner. De bliver behandlet som skidt, fordi vi gør en social forskel.«

Omkring 22 procent af de døde narkomaner sidste år var under 30 år – det svarer til mere end yngre person om ugen.

Henrik Rindom har en klar holdning til, hvordan man kunne skubbe Danmark nedad på listen over narkorelaterede dødsfald blandt EU-landene.

»Så længe politikken er, at narkomaner skal stresses maksimalt (af politiet, red.), får vi også flere dødsfald.«

Misbrugseksperter har en plan klar for, hvad han ville gøre, hvis han fik de nødvendige midler: Først skal der skabes kontakt til narkomanerne ved at samle dem i deres lokalmiljø og tilbyde dem nogle anstændige forhold, hvor man kan fixe, få en kop kaffe, et bad og en snak med en professionel – uden at blive registreret.

Fixerum på vej

I den nye regerings grundlag står der, at den store dødelighed blandt narkomaner på gaden skal nedbringes, og socialdemokraternes sundhedsordfører, Sophie Hæstorp Andersen, regner selv med, at et lovforslag om fixerum vil være med i regeringens kommende lovkatolog, der ventes om kort tid. Først skal det juridiske grundlag undersøges nøjere.

»Men vi har ikke lagt det i syltekrukke, som nogen har givet indtryk af – for fixerum vil være et kæmpe skridt fremad«, siger Sophie Hæstorp Andersen. Sundheds-

JOINT. På cafeen Nemoland på Christiania sad to drenge i går og rullede. »At købe hash? Det er lige så let som at gå i Føtex«, siger de. De ryger ikke daglig, men et par gange i løbet af ugen og i weekenden. »Vi burde egentlig være i skole nu«. Foto: Mie Brinkmann

minister Astrid Krag (SF) har bedt sit ministerium om først at indsamle erfaringer og undersøgelser, før regeringen godkender eventuelle forsøgsordninger.

Selv om Danmark altså ligger skidt i

gere, som dør af narko, eksperimenterer færre af de danske unge 15-16-årige tilsyneladende med stoffer som hash, kokain, amfetamin og ecstasy.

Allerede sidste år kunne Sundhedsstyrelsen fortælle dette mere optimistiske budskab, og det støttes i år af den internationale skoleundersøgelse Espad, som foretages i 9.-klasserne:

Unge narkofester mindre

I år har knap hver femte af de unge 9.-klasse-elever, svarende til 19 procent, prøvet at ryge hash, og 6 procent har prøvet at ryge det inden for den seneste måned. Det er et klart fald sammenlignet med i 2007, hvor 26 procent havde prøvet hash.

Og hvor fem procent af de unge i 2007 havde prøvet både amfetamin og ecstasy, og tre procent havde prøvet kokain, har henholdsvis knap tre procent prøvet amfetamin i år, mens under to procent har eksperimenteret med ecstasy og kokain.

De helt unges brug af de såkaldte feststoffer er således nærmest halveret fra 2007 til 2011.

Trods det positive fald i stofvanerne blandt de helt unge bliver der registreret stadig flere forgiftninger med ulovlige stoffer på landets skadestuer. Antallet af narkoforgiftninger toppede således sidste år med 1.868 forgiftninger.

flemming.christiansen@pol.dk
line.prasz@pol.dk

UDDANNELSE

Unge deles benhårdt i vindere og tabere

Afstanden mellem de bedste og de svageste på uddannelserne bliver større, viser ny forskning.

JACOB FUGLSANG OG PERNILLE MAINZ

En stor gruppe unge er fanget i en desperat situation på landets uddannelser: De ved, at der ingen vej er uden om uddannelse, men magter det ikke. Alternativerne kan de ikke få øje på.

Samtidig betyder samfundets dyrkelse af unge vindere som for eksempel skatteminister Thor Møger Pedersen på 26 år og Enhedslistens Johanne Schmidt-Nielsen, at afstanden fra bunden til stjernerne aldrig har været større.

»Der er så meget fokus i samfundet på at klare sig godt. De unge tør næsten ikke nyde det og kan ikke slippe af på noget tidspunkt, for så ryger de af. Hvis man skal være på vinderholdet, skal man være på hele tiden«, siger centerleder Noemi Katznelson fra Center for Ungdomsforskning, DPU, Aarhus Universitet.

Cefu har konstateret den nye tendens i tre undersøgelser, hvoraf de to endnu ikke er offentliggjort. Undersøgelserne beskriver, hvordan de unge oplever deres skolegang på gymnasium og erhvervsuddannelser.

Som beskrevet i Politiken tirsdag viser tendensen sig også ved, at klassekammerater på gymnasier og erhvervsuddannelser konkurrerer med hinanden i stedet for at hjælpe dem, som har brug for hjælp.

Stefan Hermann er rektor på Professionshøjskolen Metropol og genkender den større kløft mellem stærke og svage elever. »Forskellen på bunden og stjernerne skal rummes inden for det samme uddannelsessystem. Der er ikke noget alternativ til uddannelse, fordi de ufaglærte job næsten er væk. Det betyder, at alle er sluset ind i samme system, der i stigende grad tilbyder forløb til de allerdygtigste. På den måde bliver forskellen understreget hele tiden. Det har store konsekvenser og giver mange unge en oplevelse af at være på en uddannelse, som de inderst inde godt ved, at de ikke kan klare.«

»De tidligere eliteuddannelser er blevet masseinstitutioner«, siger han.

Camouflerede socialkontorer

Paradokset er, at uddannelserne for at rumme forskellene både skal have plads til eliten og være camouflerede socialkontorer.

Stefan Hermann peger på, at krisen også ses ved, at de allerdygtigste unge finder andre strategier end uddannelse, som så bliver reduceret til en bibeskæftigelse. »For Thor Møger og Johanne Schmidt har uddannelsen været springbræt for politisk arbejde. For andre er det studiejobbet hos Mærsk eller et ophold på Harvard, de selv organiserer, der bringer dem til tops«, siger han.

Formanden for gymnasieeleverne, Martin Schäfer, er enig: »Strukturen i uddannelserne har fokus på den enkelte elevs karakterer og CV-ræs. Det er rigtig ærgerligt, og det er både politikerne og eleverne, som medvirker til, at tendensen bider sig fast. Det fører til, at mange elever bliver tabt på gulvet, fordi de føler sig som tabere. Man har skabt den mentalitet, at individet er vigtigere end fællesskabet«, siger han.

jacob.fuglsang@pol.dk

Spar 3.500 kr. – hvis I er to!

175,-
pr. md. i 24 mdr.

Sony Ericsson Ray
Min. pris. 4.662,-

Du får:
Den viste telefon
2 timers tale
Fri surf
Mine 10 nærmeste

175,-
pr. md. i 24 mdr.

Sony Ericsson Ray
Min. pris. 4.662,-

Dobbelt Deal

Med Telenors Dobbelt Deal får I store rabatter på abonnementer, når I er to, der køber samtidigt. Så kan I f.eks. få hver jeres Sony Ericsson Xperia Ray med 2 timers tale, fri surf og Mine 10 nærmeste for 175 kr. hver om måneden i 24 mdr. Så har I tilsammen sparet 3.500 kr. Og herefter koster abonnementet kun 75 kr./md.! I behøver ikke købe samme telefon eller samme abonnement. I skal bare være to – og finde den nærmeste Telenor forhandler.

Her er vi!

fotex Bilka expert

Telenor butikken Tlf.: 72 12 72 12 telenor.dk Sony Ericsson

telenor

brug verden